

Sygn. akt III S 150/16

POSTANOWIENIE

Dnia 24 października 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący-Sędzia: SO Andrzej Dyrda

Sędziowie: SO Magdalena Balion - Hajduk (spr.)

SR (del.) Maryla Majewska - Lewandowska

po rozpoznaniu w dniu 24 października 2016r. w Gliwicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi S. P. (P.)

przy udziale Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach

na naruszenie prawa strony

do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki

w sprawie Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach o sygn. akt I Co 564/13

postanawia:

oddalić skargę.

SSR (del.) Maryla Majewska -Lewandowska SSO Andrzej Dyrda SSO Magdalena Balion - Hajduk

Sygn. akt III S 162/16

UZASADNIENIE

Skarżący S. P. domagał się stwierdzenia przewlekłości postępowania prowadzonego przed Sądem Rejonowym w Tarnowskich Górach pod sygn. akt I Co 564/13, zasądzenia od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach kwoty 20 000 zł, zwrotu opłaty od skargi oraz wydania temu Sądowi zaleceń co do podjęcia czynności w wyznaczonym terminie. W uzasadnieniu podał, że w ciągu ostatnich 12 miesięcy Sąd Rejonowy nie podjął działań, a tym samym zignorował zalecenie Sądu Okręgowego zawarte w pkt 3 postanowienia z 6 sierpnia 2005r. w sprawie o sygn. akt III S 78/15. Podniósł, że w sprawie zaistniały nowe przesłanki, które winny skłonić Sąd pierwszej instancji do wydania orzeczenia kończącego sprawę. Skarżący powziął bowiem wątpliwości co do prawidłowego umocowania swego pełnomocnika, gdyż pełnomocnictwo ogólne nie jest wystarczające do udziału w czynnościach licytacyjnych. W ocenie skarżącego, Sąd winien był wydać postanowienie w przedmiocie odmowy udzielenia przybiccia. Tymczasem Sąd nie dostrzegł możliwości zakończenia postępowania i godził się na utrzymanie stanu przewlekłości. Nadto skarżący podniósł, że wniosek o wyłączenie sędziego z 16 marca 2016r. został rozpoznany dopiero 17 maja 2016r. i od tego czasu, nie podjęto w sprawie żadnych czynności. Zwrócił również uwagę, że został pozbawiony prawa do sądu.

Zawiadomiony o toczącym się postępowaniu Prezes Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach zgłosił swój udział w sprawie i przedstawiając przebieg postępowania, wniósł o nieuwzględnienie skargi wskazując, iż w sprawie nie doszło do przewlekłości postępowania z przyczyn zawinionych przez Sąd. Wskazał, że postanowienie w zakresie przybiccia zostanie wydane po uprawomocnieniu się orzeczeń w sprawach o sygn. akt I Co 3288/14 i Co 66/15, zaś skarga na

przewlekłość nie może być używana przez skarżącego jako środek do zastąpienia merytorycznego postanowienia, od którego przysługuje zażalenie.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Postanowieniem z 6 sierpnia 2015r. Sąd Okręgowy w Gliwicach stwierdził przewlekłość postępowania w sprawie o sygn. I Co 564/13, przyznał skarżącemu od Skarbu Państwa kwotę 4 000 zł, zlecił Sądowi Rejonowemu w Tarnowskich Górach niezwłoczne podjęcie czynności zmierzających do udzielenia przybicia na rzecz skarżącego oraz zwrócił skarżącemu opłatę w wysokości 100 zł, oddalając w pozostałym zakresie żądanie skargi. Postanowieniem z 23 września 2015r. referendarz sądowy odrzucił wniosek dłużnika o ustanowienie pełnomocnika z urzędu i zwrócił wniosek o zwolnienie od uiszczenia kosztów sądowych. Dnia 7 października 2015r. zarządzono dołączenie wszystkich spraw zainicjowanych przez dłużnika i dokonano ich przeglądu w dniu 27 października 2015r. Następnie, postanowieniem 9 listopada 2015r. odrzucono wniosek dłużnika o sporządzenie uzasadnień przez referendarza sądowego. Zarządzeniem z 25 listopada 2015r. zwrócono się do komornika o nadesłanie aktualnej listy wierzycieli i ich pełnomocników. Z kolei postanowieniem z 2 grudnia 2015r. sprostowano z urzędu rubrum postanowienia z 9 listopada 2015r. Dnia 25 stycznia 2016r. wezwano dłużnika do uzupełnienia braków zażalenia na postanowienie z 2 grudnia 2015r. Następnie, postanowieniem z 9 lutego 2016r. odrzucono wniosek dłużnika o ustanowienie pełnomocnika z urzędu. W odpowiedzi na pismo z 10 lutego 2016r. poinformowano licytanta (skarżącego), że pełnomocnictwo złożone w sprawie jest prawidłowe, wobec czego brak jest podstaw do zwrotu rękojmi. Zarządzeniem z 8 marca 2016r. wezwano dłużnika do usunięcia braków formalnych wniosku o wyłączenie sędziów. Dnia 14 kwietnia 2016r. sędzia referent złożył oświadczenie do wniosku dłużnika i licytanta o wyłączenie od rozpoznania sprawy. W dniu 10 maja 2016r. Prezes Sądu wyznaczył skład sędziowski. Postanowieniem z 17 maja 2016r. oddalono wniosek dłużnika o wyłączenie sędziego referenta, natomiast wniosek licytanta oddalono 30 maja 2016r. Zarządzeniem z 4 lipca 2016r. wezwano dłużnika do uzupełnienia braków zażalenia, z kolei zarządzeniem z 10 sierpnia 2016r. wezwano dłużnika do złożenia oświadczenia majątkowego.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. z 2004 r., Nr 179, poz. 1843), strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie w jej sprawie trwa dłużej, niż to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, albo dłużej niż to konieczne dla załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. Zgodnie natomiast z ust. 2 niniejszego przepisu, dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty (...), uwzględniając charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawłości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

W ugruntowanym orzecznictwie sądów powszechnych, Sądu Najwyższego, jak i sądów administracyjnych przyjmuje się, że przewlekłość postępowania to nieuzasadnione żadną z okoliczności wymienionych w art. 2 ust. 2 ustawy z 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony (...) długotrwałe zaniechanie podejmowania czynności przez organ prowadzący postępowanie lub podejmowanie czynności nieefektywnych bądź pozornych. Zachodzi ona, gdy postępowanie jest długotrwałe i rozwlekłe, a trwa ponad konieczność podjęcia czynności niezbędnych do zakończenia sprawy, pozostających w związku przyczynowym z działaniem lub zaniechaniem organu. Innymi słowy, przewlekłość postępowania występuje, gdy zwłoka jest nadmierna (rażąca) i nie znajduje uzasadnienia w obiektywnych okolicznościach sprawy. Aby stwierdzić przewlekłość postępowania, konieczne jest ustalenie, że pomiędzy kolejnymi czynnościami występują długie, nieuzasadnione przerwy albo też pewne czynności nie są podejmowane w ogóle (tak: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 czerwca 2011 roku, III SPP 14/11, Lex nr 10959151, postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 07 kwietnia 2009 roku, II S 4/09, KZS 2009/5/42, postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 28 grudnia 2012 roku, II S 25/12, Lex nr 1254588,

postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 23 listopada 2012 roku, II OPP 19/12, Lex nr 1240698).

Przedstawiony powyżej przebieg dotychczasowego postępowania o sygn. akt I Co 564/13 prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach uzasadnia twierdzenie, iż w sprawie brak było podstaw do uznania, że doszło do przewlekłości postępowania w rozumieniu art. 2 ust. 2 powołanej ustawy. Wymaga bowiem podkreślenia, iż pojęcie „przewlekłości postępowania” każdorazowo musi być odnoszone do konkretnych realiów i trybu postępowania. W świetle przepisów wymienionej wyżej ustawy, nie każde opóźnienie w podjęciu czynności mających na celu wydanie w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty albo czynności podjętych celem załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego, może być utożsamiane z przewlekłością. Wskazać bowiem należy, że jedynie nadmierne odstępstwa od czasu zwyczajowo koniecznego do wykonania określonych prac i procedur mogą być uznawane za tworzące stan nieuzasadnionej zwłoki (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 22 maja 2013 roku, III S 5/13, Lex nr 1322063).

Analiza przebiegu postępowania w sprawie prowadzi do wniosku, że czynności podejmowane były bez zbędnej zwłoki. Wskazać trzeba, że w konsekwencji wydania postanowienia z 6 sierpnia 2015r. przez Sąd Okręgowy w Gliwicach, od 23 września 2015r. podjęto w sprawie czynności. Wbrew twierdzeniom skarżącego, dokonywano ich również po złożeniu 16 marca 2016r. wniosku o wyłączenie sędziego, bowiem dnia 14 kwietnia 2016r. sędzia referent złożył stosowne oświadczenie, natomiast 10 maja 2016r. Prezes Sądu wyznaczył skład sędziowski. Z kolei oddalenie wniosku skarżącego nastąpiło 30 maja 2016r.

Wskazania również wymaga, że podniesione w skardze zarzuty merytoryczne dotyczące zasadności pełnomocnictwa nie mogą być przedmiotem oceny Sądu w sprawie o stwierdzenie przewlekłości postępowania. Zauważyć przy tym wypada, że Sąd Rejonowy ustosunkował się do oświadczenia skarżącego z 10 lutego 2016r., informując o prawidłowości pełnomocnictwa.

Ocena, czy doszło do przewlekłości postępowania nie może być dokonywana w oderwaniu od realiów i trybu postępowania. Niezwłoczne rozstrzygnięcie sprawy nie jest możliwe ani ze względów organizacyjnych, ani nie byłoby rozsądne wobec konieczności zapoznania się sędziów z materiałami sprawy, czasu dla ich rozważenia i podjęcia decyzji, wreszcie - jej uzasadnienia (zob. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 1 października 2008r., sygn. II S 6/08). Długotrwałość postępowania w niniejszej sprawie nie była zatem wynikiem opieszałego wykonywania czynności przez Sąd, lecz wynikała z przyczyn obiektywnych.

Z podanych przyczyn skargę należało uznać za nieuzasadnioną, co stosownie do regulacji art. 12 ust. 1 powołanej ustawy prowadziło do jej oddalenia.

SSR (del.) Maryla Majewska – Lewandowska SSO Andrzej Dyrda SSO Magdalena Balion - Hajduk